

Sisäministeriö
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@intermin.fi

VN/6185/2021

Lausuntopyyntö pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen valmistelujaostojen arviointimuistioista

Pelastuslakia uudistettaessa tulee varmistaa lain yhteensopivuus ympäristöministeriössä uudistettavana olevan maankäyttö- ja rakennuslain kanssa

Finanssiala ry (FA) edustaa tässä lausunnossa suomalaisia vahinkovakuutusyhtiöitä. Vakuutusyhtiöt korvaavat vuosittain noin 7 000 palovahinkoa, joiden korvaussumma nousee noin 200 miljoonan euroon.

Toimiva pelastuslaki ylläpitää ja kehittää paloturvallisuutta ja vähentää tulipalojen aiheuttamia omaisuusvahinkoja.

FA esittää seuraavia huomioita arviointimuistioista.

1 Yhteensopivuus maankäyttö- ja rakennuslain kanssa

Ympäristöministeriössä on samanaikaisesti meneillään maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus. Pelastuslailla ja rakentamista ohjaavilla säädöksillä on useita paloturvallisuuteen vaikuttavia yhtymäkohtia. Näitä ovat esimerkiksi tulisijat, savuhormit ja pelastustoimen laitteet, kuten palovaroitin, automaattinen paloilmoin ja automaattinen sammutuslaitteisto.

Pelastuslakia uudistettaessa tulee varmistaa lain yhteensopivuus uudistettavana olevan maankäyttö- ja rakennuslain kanssa.

2 Paloturvallisuuslaitteiden huolto ja kunnossapito

Pelastuslain 12 §:n mukaan paloturvallisuuslaitteet on pidettävä toimintakuntoisina sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti.

Samanaikaisesti pykälän mukaan sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

1) laitteiden toimintakunnossa pitämiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista ja menettelytavoista sekä kunnossapito-ohjelmasta;

2) laitteista, joille on tehtävä käyttöönotto- tai määräaikaistarkastus tai jotka on huollettava määrävälein;

3) huollon ja tarkastuksen ajankohdasta ja määrävälistä;

4) toimenpiteiden kirjaamisesta.

Palovaroittimia, automaattisia paloilmoittimia ja automaattista sammutuslaitteistoa sekä käsisammuttimia koskevaa sääntelyä käsitellään erillisessä pelastustoimen laitelain uudistamishankkeessa.

Tämä sääntely tulee ajantasaistaa pelastuslain uudistamisen yhteydessä. Huoltoon, kunnossapitoon ja tarkastuksiin liittyviin asioihin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

3 Asuntojen palovaroittimen hankinta- ja kunnossapitovelvoite

Uudet asuintaloyhtiöt varustetaan sähköverkkoon kytketyillä palovaroittimilla, sillä rakentamista koskevien säännösten mukaisesti 1.2.2009 alkaen rakennuksiin on vaadittu sähköverkkoon kytkettävät palovaroittimet huoneistokohtaisesti.

Tätä vanhemmissa taloyhtiöissä huoneiston haltijat ovat velvollisia hankkimaan ja pitämään kunnossa huoneistonsa palovaroittimet. Käytännössä taloyhtiöllä ei ole mahdollisuutta varmistua palovaroittimien määrästä tai toimivuudesta omistamassaan rakennuksessa.

Valmistelumuistiossa esitetty muutos, jossa rakennuksen omistaja vastaisi palovaroittimien hankinnasta ja huollosta, parantaisi tilannetta.

4 Palotarkastuksen tekeminen rakennushankkeen aikana

Nykyisin on laajalti tapana, että rakennusvalvonta tilaa pelastusviranomaiselta (erityisen) palotarkastuksen rakennushankkeen aikana. Laki ei kuitenkaan sisällä tällaista velvoitetta.

Vakiintunut käytäntö voitaisiin sisällyttää pelastuslakiin. Valmistelumuistiossa esitetty menettely palotarkastuksen tekemisestä ennen rakennuskohteen loppukatselmusta on kannatettava. Tarkastusten kohdistaminen hoito- ja majoitustiloihin, kokoontumis- ja liiketiloihin ja suuriin tuotanto- ja varastotiloihin on niin ikään kannatettava.

Kaiken kaikkiaan tämän palotarkastuksen prosessi ja osapuolten vastuut voitaisiin selkeyttää.

5 Korjausmääräys ja toiminnan keskeyttäminen (81§)

Kun viranomaisen valvonnan yhteydessä havaitsee puutteita laissa säädettyjen velvoitteiden noudattamisessa, on ne määrättävä korjattavaksi.

Esitetty sanamuodon selventäminen (on puututtava laiminlyöntiin) on kannatettava ja tuo kokonaisvaltaisemman keinon korjata turvallisuuspuutteen.

6 Jälkiraivaus ja -vartiointi sekä jälkitorjunta (40§)

Pykälän 1 momentissa sanotaan, että kohteen omistaja on velvollinen huolehtimaan tulipalon jälkiraivauksesta ja -vartioinnista sen jälkeen, kun tilanne ei enää vaadi pelastuslaitoksen toimenpiteitä. Ajankohdan ratkaisee pelastustoiminnan johtaja.

Pelastustoiminnan johtajan tulee tehdä 34 §:n 4 momentissa tarkoitettu päätös pelastustoiminnan lopettamisesta ja ilmoittaa siitä kohteen omistajalle.

Edellä mainitussa 34§:ssä todetaan, että jos eri viranomaisille ja tahoille kuuluvien vastuiden ja toimivaltuuksien selkiyttämiseksi on tarpeen, pelastustoiminnan johtajan tulee tehdä pelastustoiminnan aloittamisesta tai lopettamisesta nimenomainen päätös. Päätöksestä on ilmoitettava asianomaisille viranomaisille ja asianosaisille heti, kun se on mahdollista. Pyydettyä päätös on vahvistettava kirjallisesti. Jälkiraivaukseen ja -vartiointiin liittyvästä pelastustoiminnan johtajan päätöksestä lopettaa pelastustoiminta säädetään 40 §:ssä.

Pelastuslakia muutettaessa voisi harkita, olisiko päätös aina annettava kirjallisena väärinkäsitysten estämiseksi, jotta kohteen omistaja ymmärtää varmasti tilanteen.

Samoin voisi harkita lisättävän, että pelastustoiminnan johtajan tulee varmistaa, että kohteen omistaja ymmärtää, mitä tarkoittaa, kun pelastustoiminta loppuu ja vastuu siirtyy hänelle. Käytännössä siis ohjausta ja neuvontaa.

Voi myös harkita, tulisiko pelastustoiminnan johtajalla olla valtuus teettää kohteen omistajan laskuun välttämättömät jvt-työt, mikä omistaja ei itse siihen kykene.

Finanssiala ry

Taina Ahvenjärvi